

Un capellà secularitzat i espirituals sense religió

Els qui hem passat la ratlla de la seixantena, hem viscut temps d'una gran densitat en tants camps culturals, i això que estàvem encerclats per una dictadura sinistra. Llavors la cultura tenia aura: crèiem que la cultura podia salvaguardar els humans de la ignorància i la barbàrie, ja que a l'una li segueix l'altra.

No parlo del consum de cultura, sinó d'exercici, de vivència de la cultura. Des d'aquesta perspectiva, la vivència de l'espiritualitat i les seves formalitzacions religioses són cultura, formen part de les ciències humanes. L'estudi de les religions il·lumina de manera molt aprofundida la realitat humana.

Moltes coses estaven canviant, en els meus anys joves, com diu la cançó de Bob Dylan. També en el sí de l'Església catòlica hi va haver un gran moviment contestatari: el Concili Vaticà II, que va constituir-se en una finestra oberta per on albirar el paisatge que ja s'estava vivint: una regeneració del cos eclesial (que som tots els batejats, és clar), una primavera del missatge evangèlic, una posada en escena d'una nova cultura: la del segle XX, que per primera vegada a la vida coincidia amb una cultura ambient oberta a l'ecumenisme i noves formes d'espiritualitat.

Catalunya, sempre pionera, va tenir un bon grapat de capellans que van encarnar aquest esperit auroral. Però van topiar amb el clericalisme de l'Església i això va donar lloc a la seva secularització. Els canvis que s'albiraven no van respondre a un fet tan elemental en altres confessions religioses com és que els capellans es puguin casar (i encara estem així). Alguns d'aquests capellans van decidir penjar la sotana, però no pas la vocació de vida evangèlica, que han seguit mantenint. Un d'aquests capellans va ser Josep Poca i Gaya (1940), que acaba de publicar un llibre testimonial: *Un capellà gens clerical, un polític gens polític* (Publicacions de l'Abadia de Montserrat).

En aquest llibre de memòries de la trajectòria de Josep Poca que, com a capellà secularitzat ha exercit com a editor i com a polític, hi ha el retrat de grup de tota una època de la nostra història, de tota aquella gent que, mercès a la nostra vinculació amb la parròquia i amb els grups d'escoltisme que s'hi aixoplugaven, hem viscut en directe aquest *aggiornamento* de l'Església que no ho va ser més que en els canvis en la litúrgia i l'apertura al diàleg interreligiós. Nosaltres van viure amb normalitat la secularització de capellans. En la meua parròquia es va donar el mateix cas: mossèn Pere, el consiliari del meu grup escolta, es va casar amb la germana d'una amiga meua.

Forma part de la nostra cultura oberta i holística que Josep Poca, pare de família i amb dues nétes, encara es consideri prevere i es mantingui fidel a la fe cristiana, com també forma part de la nostra cultura inclusiva i de respecte per la pluralitat conviure amb una realitat creixent: la gent espiritual sense religió. A *Espirituals sense religió* (Fragmenta Editorial), de Laia de Ahumada, es pot llegir un recull d'entrevistes interessantíssimes a diverses persones, algunes bastant conegudes pel gran públic (d'altres no tant), com Lúcia Pujol, Carles Duarte, Agustí Pániker, Teresa Guardans, Jordi Pigem. Totes tenen en comú una vivència de l'espiritualitat com una experiència personal, sovint en la frontera de les estructures religioses, que en el nostre àmbit religiós i cultural és majoritàriament el de l'Església catòlica. Aquests dos llibres, oportuns per llegir en aquests propers dies de Setmana Santa i Pasqua, són testimonis de l'espiritualitat i la religió enteses com una vivència de la transcendència, l'ànima de l'edifici cultural i civilitzador que els humans som capaços d'aixecar en ares del nostre impuls vers l'infinit, Déu per als creients, amb religió o sense.

Teresa Costa-Gramunt